

svojem šestletnem bivanju v Beču vedno študiral in občudoval. Pa zlo se motiš, dragi bravec, ako pričakuješ, da ti bom narisal mlade nadepolne dijake, prihodnje dike naše domovine, kateri bodo kadaj autokrati ali samodržci pri kakem „pecirku“, katerih prsa bodo okinčane z zlatimi križci ali srebrno zvezdo, ali ktere bomo celó na stare dni s priimkom ekscelencija nagovarjali. Zbral sem si le može, katerim je bila ali osoda nemila, ali so bili pa po učenosti tako hrepeneči, da so dospeli na Dunaj z namenom vse preštudirati. Ko so pa zagledali v knjigarnah, koliko bukev so učeni može po daljnem širokem svetu spisali, so se neizrečeno prestrašili te robe. Prepričani, da je popolnoma nemogoče, v enem življenju si vse to v glavo vtepti, so le pro forma „študiosi“ ostali, pa si še druge okrožja za svoj trud in delo poiskali.

Od dunajskega vseučilišča se mislim po rakovi poti v Ljubljano vrniti in tu in tam moža najti, ki ni bil nikoli v svojem življenju lakomen časti, soseskini svetovavec biti ali pa celó „purgermajster“. Tudi ni nikoli hrepel po učenosti, ali želel toliko znati, kakor gosp. fajmošter, ampak trdil je le, da je dobro, če človek „umare“ pozná, kadar „sekacjon“ cegele prinese, da se vé, ali je pravo zadel ali ne? Če se človek v šoli enmalo pisati, brati in „tajč pošprehen“ nauči, misli tak mož, je tudi dobro, ker vendar pozneje lahko pri vojaki „ta viših eden“, to je „frajtar“, postane, in tako mu ni treba nikdar več dve uri zaporedoma na straži stati.

I.

Stara pomáhana glava.

Kakor ovce, kadar dež gré, smo novinci pred vseučiliščem stali in plašno okoli sebe gledali, ker je bilo mesca oktobra in ravno začetek šolskega leta. Trume starih in novih dijakov iz vseh avstrijskih okrajin so se sém ter tje drenjale. Naši rojaci iz 2., 3. ali celó 4. leta so le preziravno novake gledali in le po neskončni milosti se je kdo pri nas en par minut pomudil in kakor iz olimpa počasi nektere „tehtne“ besede spregovoril, potem pa spet možko odrinil. Se vé, poslušali smo tacega „skušenega“ moža z odprtimi ustami in napetimi ušesi, še vse drugače, kakor Izraelci Mojzesa, ko jim je od Jefteta pridši svoj poklic naznanil. Smo pa tacega visocega in častitljivega moža pozneje na eno „kruglico“ pive povabili, in da si je po treh dobrih duških enmalo oddahnil, je pa precej druge strune napel in čez pol ure je že gotovo ta predlog storil: E, kaj se bomo tako držali; saj smo Kranjci, Slovenci, vsi skupaj na enem vseučilišču, to ne gré, da bi se vikali in take ceremonije uganjali! — in s kruglico je trčil, da je bilo kaj — „Bog Te živi, brate!“ Tako se vselej vès ponos proti novincem, ki kake dva ali tri dni trpi, za vselej v pol ure v „kruglici“ utopi.

Ko smo tako zdaj za nas nove profesorje, zdaj neznanu trumo grabcov na vseučilišni strehi radovedno ogledovali, se približa deseta ura dopoldne; gnječa je čedalje večja prihajala, sém ter tje so nas ripsali, da smo se nazadnje do stopnic pred vratmi preselili: Na enkrat se z veliko težo rumene rokavice na dolgih prstih skoz vrata pridrenjajo in za njim se prikaže srednja postava suhega mladenča, ki je bil od vrha do tal črno opravljen in na fraku se je vidilo, da ga ni njemu krojač meril. Počasi, kakor dvorsk svetovavec v penzii, k nam stopi in enega znanca izmed mojih tovaršev nagovori. Kmalo se tudi cela vrsta tovaršev okoli njega osuje in radovedno ga izprašujejo:

„No, Prežvečnik — tako se je pisal — kako je bilo? Kako je bilo?“ — Zvedil sem pri tej priliki, da je Prežvečnik ravnokar pravdoslovni državni izpit iz vseh treh predmetov „mit Auszeichnung“ napravil! To je nek taka čast — kakor mi je nek star rigorozant razkladal — da se Kranjcu vsakih deset let komaj enkrat primeri! — Pa kako nas je tudi Prežvečnik — nas uboge, neumne re-

grute — od strani gledal in se le včasih komu milostljivo nasmehljajal. Govoril je o rimskem pravu, od njega je na cerkveno prišel, od te na zgodovino nemškega pravoslovstva — od tega spet nazaj na rimsko pravo itd. zmiraj v kolo-baru. Po desetkrat je ponavljajal, kako je na to ali to vprašanje odgovoril, kako je on imel profesorja v klešah. Da bi svojemu razkladanju več péze dal, je začel cele strani kar po latinski iz „corpus juris civilis et canonici“ citirati! Za pet ran božjih! kako strašno smo mi tumpasti novinci učenega Prežvečnika občudovali ali kako strašno nam je bilo tudi dolgčas!

Pa nobeden si je ni upal ne črne ne bele črhiniti. Samo jaz sem bil nazadnje tako hudoben in sem začel pomemljivo kašljati. — Al kako zaničljivo me Prežvečnik pogleda! Oči sramožljivo pobesim in iz zadrege mi le veseli krik pomaga: Ala! Lojze! Lojze pride! Lojze pride! Stara pomáhana glava je tu! Servus Lojze! Fant iz fare!

Pri vratih na zgornji stopnici je stal študent, ktereга bi bil vsakdo pred za profesorja, kakor za modroslovca držal. Bil je velike, korenjaške postave, čez trideset star; na glavi je imel čuden cilindar, o katerem je sam pozneje pravil, da mu je vodja germanskega muzeja v Nürnbergu lepe krajcarje ponujal, ako bi mu ga hotel v zberko prepustiti. Zimska suknja in hlače so bile elegant in po naj-novejši šegi, al v čevljih je imel pa tako radovedne prste, da so si na vseh stranéh okenca delali in palec je včasih skoraj enmalo preveč predrzno z glavo vèn tišal. V rokah je držal sila zamazane salaste bukvice, ktere je potlej varčno kakor skrino mirú in sprave pod suknjo vtaknil. Smehljaje stopi med nas in nisem se mogel načuditi, kako so ga moji novinski tovarši že vsi poznali in ga brez premiselka tikali: „O Lojze, kako pa je? Kranjski starašina, v katerem semestru si pa že?“ — je šlo od ust do ust. — Zleče spet varčno svoje bukvice iz pod suknje in nam jih pomoli. Šle so od rok do rok in stavim, da slavni zgodovinar Momsen ni nikdar starorimskih rokopisov v vatikanski knjigarni tako pazljivo pregledoval, kakor smo mi ta Lojzetov dokument premetavali, ki se v vseučiliščnem jeziku „Index lectionum“ imenuje. Vesel, kakor da bi zaklad najdel, nam je pravil, da je danes petindvajseti semester nastopil.

Začel je najpred pravdoslovje še po stari sistemi, to je, pred letom 1848, potem se je podal v modroslovju k filologiji, ker so takrat ravno v cesarstvu toliko učiteljev potrebovali. Al grške kljuke, *καὶ* in *γε* so bile Lojzetu predolgočasne — poskusil je spet pravdo po novi sistemi. Ker pa — nach der Lehr- und Lernfreiheit, kakor je sam rekel — se nikoli ni nobenemu izpitu podvrigel, se je vrnil spet k modroslovju, namreč nabral si je 10 ur na teden iz zgodovine.

To ti je bil zanimiv „Index lectionum“. Ko bi bil Lojze vse to znal, kar je imel tu noter potrjenega, da se je učil, bi bil gotovo vsem 95 profesorjem pravdo- in modroslovske fakulte kos. Na eni strani je imel vpisana: kazenski zakonik, na drugi: koptovski jezik, na tretji: narodno ekonomijo, na četrti: starobabilonsko zgodovino itd. (Dal. pr.)

Dopisi.

V Zagrebu 8. maja. §. — Odkar so tukaj absolutizem odstranili ter po oktoberski diplomi napravili politiško samoravno ali autonomijo, spremenil se je Zagreb nekoliko malo. Uni tihotni duh, kakor je bil pred nekimi leti, dokler so žandarji in policija (ki sedaj na tihem, brez napisa bolj privatno živé) zunanji red držali, nehal je celó, ter se ljudje gibljejo kakor se komu dobro zdi, in vendar ni nepokoja nikjer; vse gré po svojem delu naprej, in čudno! ni se popred za deset let zidalo toliko, kolikor sedaj morebiti v enem, akoravno je popred ažijo ravno tako pokazoval vrednost papirnatih dnarjev kakor sedaj. — Ker žeravno govorimo o takih rečeh, naj povem, da dragina

je v Zagrebu še večja kot pri Vas v beli Ljubljani; največje čudo pa je, ktereга nam nikdo ne vé razrešiti tukaj, da iz pšenice, ki iz Banata prihaja memo Zagreba v Ljubljano, Ljubljančani jejo žemlje in kruh bolji kup kakor Zagrebčani. Na to prašanje naj tukajšni magistrat odgovori, odkodt o? K ti dragini doprinesel je nekaj tudi mráz, ki je tudi okoli Zagreba češnje in grozdje pozobal, slive in drugo sadje pojel. Kar je v ravnini, sem vidil malo ne vse do čistega poparjeno, posebno pa orehe; na višinah pravijo, da je nekaj boljše; al žalibog velik del Hrvaške in vsa Slavonija ste ravnine — tedaj na veliki škodi! — Pa kakor mráz škodi zunanjemu, tako nek hud črv grize na ostalem našem življenju. To ste slišali, kako so udje v dvorani razdeljeni na dve strani; sadaj je pritožba izročena, s katero mlajši in ostro slovanski, po banu kasirani del prosi, da on ostane v ravninju družtva, ter da Frigan odstopi. Bati se je nekako pri vsem tem, da bi družtvo ne razpadlo, kakor koli naj se reč razreši. To nam kot v zrcalu predstavlja podobo politiskega našega stauja, ki se vé da nima za sebe posebnega, ampak splošno evropejsko podnebje. — Pa kakor to boleha, tako tudi v drugih rečeh. Čvrsti so značaji zmiraj precej redki; da Kvaternik, ki ga je na lanskem deželnem zboru toliko bilo čuti, je zgubil vse zaupanje v javnosti, dokazalo se je žalibog pred nekaj dni, kakor ste mogli brati v „Ost und West“. Toda kakor to biva splošno, tako tudi pri njem; pred mescom dni ne bi si upal bil nikdo kaj hudega reči o njem; sedaj mu vsak zná kje kaj očitati. Ako sodimo po skoro nerazumljivih njegovih obranah v „Glasonoši“ ni mogoče priti do jedra resnice. Ako je vse to res, kar se sedaj govori zoper njega, je pač celó nerazumljivo to: kako da je dve leti stara reč, to je, da je Kvaternik bil politisk agent državen, ravno sedaj na beli svet iznešena bila? Ko je lani na deželnem zboru deloval proti Madjarom, ga nikdo ni prašal: kako more on poslanec biti hrvaški, ki se je že davno pred odrekel državljanstva avstrijskega, pa ni bil potem več nazaj sprejet? Al pustimo tako žalostne stvari, na kterih leži še megla skrivnostna! — Pred tremi dnevi smo imeli ex officio ali službeno zadušnico ali requiem za ranjkim rodoljubom in pesnikom iz prve dobe ilirščine, tedaj od leta 1835, to je, za Stoosom; vredno je, da se slavijo taki možje, ki skoz toliko časa ostanejo zvesti eni pravi ideji, akoravno se višim ne zdi zmiraj prijetno. Pa kar si je on toliko želel, da dosegne, to je, da bo kanonik ali korar, ni je zvedel več; tisti dan, ko so bečke novine njegovo imenovanje za kanonika oglasile, ležal je že na smrtni postelji, ter mu ta veselica ni olajšala velike poti. Čudno je to, da je v poslednji svoji pesmici smrt slutil, kakor vidimo v „Naše gore listu“, kjer govori „svojim župljanom“ ali faranom tako-le v 2. in 4. kitici:

Zato dok me udes nezateče,
Ko jim nebo: „hodi odavlje“ reče!
Da Vas prije neizručim Bogu,
Propustiti nikako nemogu.

To tím više, što od mnogih dana'
Il' s bolesti je ta srca rana,
Il' je slutaja, nemogu doseći,

Da ću skoro: „s Bogom“ svietu reći.

Lahka mu zemljica! — Kdaj bomo mi Slovenci imeli službene zadušnice za Vodnikom, Vertovcom, Prešernom itd., tako da bi tudi deželni poglavar pričujoč bil? — Kakor ta smrt, tako in še mnogo več je tuge nam zavdal glas o Strossmajerjevem odstopu; težko je spisati, kako je žalosti srca vsih rodoljubov napolnil glas o njegovem odstopu; toda kakor drugi tako tudi mi za vzrok tega koraka mislimo, da vidi nemogočnost, kako bi pri sedanji legi evropejski izpolnoval zvesto vse dolžnosti, ki jih nosi kot poglavar cerkve, kot državljan in rodoljub. Daj Bog kmali čas, da spet stopi na polje javnosti! Med tem o največem njegovem delu, to je, o akademii ni govora; toliko le znamo, da se imajo koj računati o glavnici in o obrestih

predložiti; morebiti se približuje čas, da se pravila predložé Njih veličanstvu za potrjenje. Bog daj srečo, da se pozneje izberejo pravi možje, kteri marajo za pravo dobro našega naroda. Toda o tem kaj več posebnega, ko bodo pravila enkrat potrjena. — Dodavši še to, da matičinih knjig le gimnazije v Novem mestu in v Pazinu niste dobile, ker g. Jakić ni dobil še Osmana, da ga pridene, ter da bote tudi te dobile za kratko, sklenjujem te kratke glasove iz belega Zagreba s tem, da se menda spet pozivljajo ptuji vradniki na Hrvaško.

Iz Wildonske okolice 8. maja. ☉ Človek obrača, Bog pa obrne. Tako so mislili gotovo tudi oni kmetje po mili Slovenii, kterim je véliki teden slana vzela pridelek celega leta, morebiti tudi sadje in vinsko kapljico. Pa tú še smo imeli druge vremenske prikazni, kterih nas Bog obvari. 28. april se je bil lepo prikazal v rumenih solnčnih žarkih; pred ta dan, na belo nedeljo, smo imeli 28 stopinj toplote, v pondeljek pa le malo manj. Ta vročina se je nekterim zdela nevarna, ker smo lani imeli še 6. majnika dosti snega. Niso se okanili. Imeli smo, žalibože, popoldne toliko toče, da že dolgo tako goste vidil nisem. Pobelila je zemljo ko sneg in po lepi beli nedelji je sledil žalosten beli pondeljek. Dvakrat se je toča zaletela; k prvemu je suha padala in celó strehe drobiti začela, druga pa je že moč zgubila, ker je vmes blizo 2 uri dež šel, ko da bi se bilo nebo odprlo. Rž se je že bila lepo uklasila, pa vso je pomlatila. Nekteri kmetje so jo pokosili ali podorali, drugi pa upajo, da se jim saj seme povrne. Pšenici ni toliko škodovala, tudi sadju ne, ker je že skoraj ocvelo, dasiravno je nemilo oklestila mlado prje in dišeče cvetje. Vina ni precej pričakovati, ker je že poprej precej pozebilo; morebiti da se še malo obraste. Toča se je pa vlekla okoli 3 ure na dolgo in debelo uro na široko. Bojimo se pa, da nas ne bi večkrat letos ta nesreča obiskala, ker vsi zvedeni kmetje trdijo, da še je bo dosti. Imeli smo namreč v sušcu pogosto meglo po dolinah. Pravijo pa, da take megle naznanujejo poletni točo.

Wildonskega trga ne najdete na Kozlerjevem zemljovidu na slovenski meji. Nekaj višje leži ob Muri. Tú so res le nemški kmetje; pa delavcev, posebno dekel, je toliko slovenskih, da sem že večkrat duhtal, kaj to nek biti mora; ali Slovenci domá kruha nimajo, ali pa Nemci ne morejo dobiti dosti in dobrih poslov. Prav krepko se obnašajo naši delavci, govorijo dobro slovensko in nemško in so bolj gibčni in za petje vneti, kakor pa nemški posli. Posebno kadar pride žetve čas, hodi jih po 5 do 8 od vasi do vasi, od hiše do hiše, jim pevaje požanjejo strn, si zaslužijo belega dnarja, — hočem reči zamazanega papirja — pa hajd smuknejo ž njim spet med Slovence. Pa tudi Nemci se večkrat zaletavajo k nam v slovensko okrajino (Windische Mark). Tukajšni barantači posebno čislajo in odganjajo vole „aus dem Windischen“. Najlepši vole kupujejo na slovenskih sejnih, na Teharjih pri Celji, v Konjicah itd. Če pa pomislite, da gornjoštajerska živina po celi Avstrii slovi, se bote čudili, zakaj jo od nas kupujejo. Tega je sladka platinška paša in dobra klaja kriva. Pri nas na Slovenskem ni tako sladke klaje, in zato živina kaj dobro stori v nemškem hlevu. Pa tudi to je res, da tú bolj skrbijo za živinorejo kakor pa pri nas. Sejte, sejte detelje, dragi slovenski kmetovavci, da Vam ostane vés oni dobiček, kteri dosihmal muza v tuje aržete!

To, dragi politikarji, je široka živa meja med našimi sosedi. Ti ljudje ne mrzijo druge narodnosti. Nемец Slovenca vabi, Slovenec za Nemca dela, barantija ju sprijaznuje. Sovražniki so toraj oni ne le Slovincov, temveč tudi Nemcov; ne le obeh narodov, temveč tudi celega ustavnega cesarstva, veliki sovražniki so občemu blagostanju oni, kteri podpihujejo en narod zoper drugega, kteri podkapajo sosedno vzajemnost. Kažejo, da nimajo ne srca ne pameti; — srca ne, ker ljubezni zakon velevala ljubiti svojega bližnjega,

bodi si iz Judeje ali Samarije, — pameti pa ne, ker ne spoznajo, koliko škodujejo občnemu blagostanju in napredovanju, in toraj tudi sebi samim.

Iz slovenskega Štajarja 7. maja. — 17. april ravno brez škode ni bil, posebno na grobanji, kjer je le eno, zgornje ali spodnje oko bolj odgnano pozebilo, tako tudi pri drugih nizkih in ranih trsih; je pa odškodovano s tem, da se na mnogih rozgah po troje prav butkastih grozdov vidi; nekteri so sicer na koncih posmojeni rjavkasti, kar utegne od vetra biti in se spet sčasoma popraviti. Zares, hvala Bogú! grojzdja je toliko viditi, da se jaz takega ne spominjam; na enem trsu sem jih 42 naštel; 20 in 22 grojzdov na trsu z bikom vred pa ni nič nenavadnega. Nekdaj sem gledoval, kateri trsi so grozde nastavili, letos pa, kateri jih nimajo; in kajti nam je ljubi Bog lani tako koristno z gorkoto vinograde gnojil in trto popolnoma dozoreti dal, se slobodno nadjamo, da bo vina letos sila mnogo, ako še o lepem vremenu ocvetè, kar letos že prve dni junija utegne biti, ker smo za 2 do 3 tedne v rastlinstvu naprej. Tako v radgonskih in goriških vinogradih. — Tudi setvam ni škodoval uni sneg in mraz. Žito (rž) se je zravvalo, in že obilno cvete, pšenici so pa morali perje porezati, da ne bi polegla. Sadja bo tudi vsake baže še dost. Sená pa menda bo malo. Pa kaj bomo dobrotljivemu Stvarniku za to dali? Bomo li bolj pravični in resničnoljubni? Kuhar.

Iz Šoštajna na Štaj. 9. maja. Danes so naši tržani v velikem strahu vstajali. Kmalu po treh začne prva hiša goreti, in v kratkem pogorele so tri hiše in troje gospodarskih poslopij. Bila nam je vendar roka Božja mila in je branila vetra, sicer bi bil pogorel celi trg. Take nesreče pa tudi učijo, da v trgih in vaséh se le malo opravi pri požarih z eno gasilnico, s par lestvicama pa z dvema ali tremi ključi ali aki. Županom naj bi bilo na skrbi, da po številu hiš tudi je število gasilne priprave več ali manj. Hvala vrlim Veljenčanom, ki so brž prispeli z gasilnico uro deleč in se kot pravi junaki obnašali! Posebna hvala pa še onemu blagemu, v vsaki reči pridnemu županu gosp. Jož. Rak-u (Vizjaku) pa tudi našemu okrajnemu predstojniku gosp. M. Sirku in davkarju gosp. Okorn-u. — Pogorelcu je največa tolažba, ako ima poslopje zavarovano, pa žali Bog! da se še vseskozi kmet in gospod ogiba toliko koristne zavarovavnice. Naših petero pogorelcov so le trije bili zavarovani. Eden je pred tremi leti odstopil, in ravno ta potrebuje zdaj največe pomoči.

Peter Musi, učitelj.

Iz bohinske Bistrice. X M-b-j-v. — Ljube „Novice!“ Malokterikrat poveste kaj novega iz Bohinja, ki vendar slovi po celem svetu že zavolj Savice, ki bobni z visokega skalovja pod velikanom Triglavom. Povejte svojim bravcom, da Bohinj še ni zadnji v slovenskih deželah, da tukaj v „kranjski Švici“, kakor se Bohinj imenuje, se še zmiraj kaj vidi in sliši, kar je vredno, da se svetu naznani. Tukaj na bohinski Bistrici smo se začeli nekako po mestno obnašati, ker smo imeli prvi dan majnika ob štirih zjutraj budnico (Tagreveill). Naša godbina banda, ki šteje 18 mladencev od 12—18. leta, ktere je tukajšnji za godbo posebno uneti učitelj Dr. Kr. v enem letu že precej dobro izuril, je prav prijetno igrala to jutro, ter začela s popotnico pred farovžem, in šla potem z godbo po vsi Bistrici, ter tako veselje razodevala, da nam je ljubi Bog tako lepo in zgodnjo spomlad dodelil. Tudi možnarji so pokali. Žita in sadne drevesa namreč tako lepo kažejo, da stari ljudje tako zgodaj tacega ne pomnijo. Al to veselje, ki smo ga imeli prvega majnika zjutraj zgodaj, se je spremenilo družega majnika še bolj zgodaj, namreč ob pol ene po polnoči, v strah in trepet, ker v ti uri se je v baron Cojzevih fužinah zasvetilo in zaslišalo vpitje in krik po vsi Bistrici „ogenj, ogenj!“ Oddelek ključarskih rokodelcov namreč se je unel, kako, se ne vé. Zgorelo je poslopja 14 sežnjev na daljavo in 4 sežnje na visokost, tako, da strop, ki je pogorel, se je skup zgrudil in vpepelil, 10.000 strešnih opek je na tla popadalo,

več tisuč veder vode z dvema sikalnicama v pogorišče pometalo, in vendar pravi čudež je, da podoba sv. Jožefa iz papirja, in britka martra, ki ste se znajdle v sredi najhujšega plamena in vročine, ste popolnoma nepoškodovane ostale. Še celó neka cvirnata nit, ki že več časa visi malo od stene preč, je popolnoma taka nepoškodovana kakor pred ognjem. Božji milosti in pridnim Bistričanom pa urnim fužinskim delavcom se moramo zahvaliti, da ta ogenj, ki je žugal pokončati vso fužino in Bistrico, ki šteje 104 hiš, ni dalje segel, ampak da je naredil le nekoliko škode. Ko bi bila vsa fužina pogorela, bi bila ta škoda za Bistričane in druge Bohince toliko huja, ker bi po tem več časa marsikteri ne imel svojega vsakdanjega kruhka, zakaj veliko število Bohincov je v službi baron Cojzovi. Toliko za zdaj; če vam je ljubo, drage „Novice!“ večkrat kaj iz naše prekrasne doline.*)

Iz tuhinske doline 2. maja. J. R. — Zakaj morajo ljudje v našem okraji, posebno pa po tuhinski dolini, vsako leto ceste spomladi popravljati, ne pa v jeseni? Mislimo, da vsak vé, da se kamnje na posuti cesti pozimi vleže in da se z zatikanja potem celo leto vozi, — tako pa ne. Naj nam sl. gosposka blagovoli odgovoriti na to vprašanje, da zvemo, kar morebiti še ne vemo.

Iz kranjske okolice 5. maja. J. D. — Na Primskovem si župan in 4 drugi kmetje držijo „Gemeindezeitung“. To samo po sebi ni nič čudnega. Čudno, prečudno je le to: ktera domoljubna duša je tem možem ta svét dala, ker vseh pet ne pozna črke nemške in ne zastopi nič nemški. Kaj nek delajo trdi Kranjci s tem časnikom? Župan ima sina, ki je 4 ljudske šole dovršil, in ta si glavo ubija z žurnalistiko nemško. Koliko kruha mora biti iz take moke, je očitno kot beli dan. Dober tek! — (Vredništvo dostavlja temu dopisu opominek, ki ga je prejelo unidan v Kranji v sledečih vrsticah:)

Gorenc! ne nosiš rudeč'ga pasa več,
K' ga je imel starček, uje in oče rad,
Ki slovensk'ga srea bil je sklep enkrat?
Gorenc, obleka tvoja ni — domača več!

Murgel.

S Pivke. (Obgojzdovanje Krasa. Sadjoreja. Narodnost.) Naj se govori o pogojzdevanji pustega Krasa, kolikor se hoče, v naših stranéh se svet še vedno bolj izgojzduje kot pogojzduje. Vedno še se žgejo drva brez mere poleti in pozimi na ognjiščih, dasiravno jih je treba po dvakrat ali trikrat dalje iskati, kakor pred dvajset ali trideset leti. Pa preveč sladko je v pepelu sedeti, in po italijanski šegi posnemati „dolce far niente“. Pregovor za lenúhe je namreč tukaj: „v pepelu sedeti ali s pepela ne iti“, namesti drugod, kjer je več peči doma, radi pravijo: „za pečjo ali za pečkom sedeti.“ Ravno tako se v teh stranéh še veliko mladega lesa potrafi za grajo, ki se zopet vsako jesen požge, namesti da bi se delali suhi zidovi ali živi plotovi. Zlasti pa se mnogo mnogo smrek, hoj in bukev poseka, to je proda in še več pokrade za trame, dilje in diljice; ravno te, kakor da bi drugo leto že imel biti konec sveta, in bi se potem ne rabilo nič več lesa. — Morebiti da bo za gojzde bolje, ko bo vsaka soseska svoj del odločen imela in svojo lastino varovati mogla; vendar poprej bodo soseske mogle vrednost gojzdov bolje ceniti kakor do slej. Samo je tudi zoperno, da odločevanje gojzdov za kmetije tako počasi pospešuje; Postojnska in Senožeška grajšina na prilliko ste svojo nalogo sicer že močno zvršile, pa Predjamska in Planinska se nočete celó nikar ne prenačliti. Vendar vsi previdni možje spoznajo, da bo po tem, ko bodo kmetijstva imele svoje gojzde, še treba kacih viših deželnih ali državnih gojzdnarjev in nadzornikov; če ne, bodo malopridni gospodarji kmalo v nič djali lesove.

Če pa je za gojzde le še slaba pri nas, se je vendar za sadno drevje začelo že bolje kazati. V Slavini so

*) Nam bo drago.

darila, ki jih je g. Janez Kalister za vsako leto ustanovil, ljudstvo močno spodbudile za sadjorejo; k ljudski šoli v Šempetru je ta gospod tudi svetá prikupil, da se bo ondi zamogla napraviti drevesna šola, kjer bo mladina prejela poduk v sadjoreji. Tudi okoli Postojne se nasaja več in več sadnega drevja, zlasti ondi, kjer so namesti nemarnih kmetovavcov prišli umni gospodarji na zemljiša. Državna cesta sicer tudi kmetom daje lep zgled, ker je razun lip tudi obilno obsajena s česnjami in hruškami, ki so se za velik del dobro prijete, in cepljene tudi odganjajo zadosti obilno, kjer jih ni pokvarila hudobna roka. Zlasti so se jele pa murbove drevesa saditi; mnogoteri štori mladih drevesc so bili to spomlad posajeni okrog Postojne in Slavine; sadež se je dobival iz Italijanskega. Pogled v Bistriško dolino je ljudstvo močno oživel za svilorejo; okrog Bistrice in Prema namreč so pretečeno leto nektore tisuče denarjev izkupili za svilo in svilode, ker se s to rejo že več let pečajo.

Od kmetijstva naj se obrnem na naravoslovje in zgodovinstvo. O Postojnski jami je nekdo v „Novicah“ unidan nekaj omenil, koliko da se sedanji čas obiskuje, kar je namreč od leta 1819 najden novi del jame, ki se imenuje Cesar Ferdinandova jama. Naj povem, koliko je bila stara jama, ki je od velicega prostora, ki se „Dom“ imenuje, proti zahodu stegnjena, prejšnje čase obiskovana. Rajnki grof Hohenwart je v svojem popisu Postojnske jame naznanil napise, ki se nahajajo v Stari jami; nekteri zmed tistih segajo deleč nazaj v srednji čas. Drugi pisatelji so tiste napise po njegovem načrtu razglaševali, vendar so deloma dvomili, če bi bile vse letnice zanesljive. Za tega voljo nas je nekaj mož vlanskega leta enkrat nalašč šlo ogledat Staro jama, in preiskat ondašnje stare napise. Nekterih napisov, ki jih je grof Hohenwart priobčil, sicer ni bilo mogoče najti, zlasti najstarje letnice 1213 ne; nasproti so se pokazale druge na novo, ne veliko manj stare; na pr. leta 1290, MCCC, 1305, 1317, 1393, ktere segajo vse v 13. in 14. stoletje. Iz 15. stoletja se vidi samo letnica 1412; iz 16. stoletja pa je napisov brez števila, od leta 1508 do leta 1592; marsikteri napis ravno tiste osebe se ponavlja po več mestih. Iz 17. stoletja od leta 1606 do leta 1676 je zopet obilno napisov; ne pomanjkuje jih tudi iz dveh zadnjih stoletij. Ktero med osebnimi imeni bi bilo najstarje, je težko reči; nad letnico MCCC stoji ime, ki so ga drugi brali za „Kircheimer“, meni se to ni vidilo, prav brati bi ga vendar ne vedil, ker so črte preveč pretegnjene. Nad drugimi starimi letnicami se malokje ime nahaja; pr. letu 1412 se bere najbolj verjetno „Veit Rauver (Rauber)“; v 16. stoletju pa je dosti znanih blagorodnih imen postavljenih. Tako stoji: 1533 C. Cumperch; 1546 Rauver; 1575 J. Schifferer; 1580 C. Serger, še celó Franc Anton herzog zu Cromau, fürst zu Eggenberg; 1580 Gregor Taufreder; 1585 Jankowitz, Wolfsberg; 1587 A. Wagensberg. Zopet iz 17. stoletja: 1634 Hans Hueber, Stefan Kazianer; 1641 Jakob Rawer; 1642 Johann Paul Sarger, in zraven grb Eggenberskih knezov. Iz 18. stoletja je znamenit napis: Nagel 1748 19. julii, ker ta Nagel je bil po cesarici Mariji Tereziji nalašč poslan, preiskavat podzemeljske jame po Krasu.

O verjetnosti toliko in toliko napisov sploh se pač ne dá dvomiti; razna je pisava, kolikor starja, toliko bolj spremenjena v obliki. Pri nekterih starih napisih so res črke in številke bolj okrogle, bolj novejšim oblikam podobne; pa če bi kdo tudi za ta in uni napis hotel in smel dvomiti, so vendar drugi brez števila gotovi. Kdo bi pač hotel po celi stari jami, kjer se sém ter tje težko lazi, in je vsa čez 100 sežnjev dolga, nalašč toliko in toliko raznih imen in letnic napisati? Pomljivo je, da se vsi še tako stari napisi tako dobro ohranijo, da se ne zgubi sled ne črnega ne rudečega pisavnika, in da le malokje je kapnik nekaj črk ali številk prevlekel.

Postojnska jama se je doslej štela za lastino cesarske

grajšine, pa njeni dohodki se le za se računijo; v prihodnje bi si to lastino mestna srenja rada pridobila, ker sloveča jama leži pod tistim svetom, ki je po novi razložbi gojzdvov in pašnikov v njeno posest prišel. Kako se bo ta reč izšla, se bo še le s časoma pokazalo. (Kon. prih.)

Iz Podrage na Ipavskem 1. maja. — m — Tudi pri nas je v pondeljek po cvetni nedelji z burjo tako snežilo, da je bilo žalost gledati, ker je bilo že vse lepo ozeleleno in se je bil zarod na trtah prelepo pokazal, da je bilo veselje; al nemila burja in sneg sta trte in drevje tako osmodila, da je bilo žalostno viditi, potem je prišla po nižavah še slana, da nam je murve poparila. Sneg je bil padel do podnožja Nanosa, pa tudi mrzlo je bilo tako, da smo mogli svilodom kuriti; al zdaj hvala Bogu, se je zarod na trtah spet lepo vzdignil, in se jako lepo razširja tako, da, ako Bog obvaruje, utegne biti vendar saj srednje dobra letina, posebno po nogradih; tudi svilodi se nam dosihdob jako lepo ponašajo. Goveja živina močno boleha, na gobcu in nogah, tudi ljudje zlo bolehalo. Unidan so tukaj pri nekem kmetovavcu skopali 5 sežnjev globoko štirno in dobili neko posebno kamnje, v katerem se po žilicah vidijo rumene ikre, in ko se kamen razbije, se dobé v njem plošice tako debele, kakor je hrbet nožcev, ktere so popolnoma rumene pa leskeče. Kaj takega še niso vidili pri nas.

Iz Idrije 11. maja. * Da ne nemškutarimo v Idrii tako, kakor nas nekteri popisujejo, ampak da spoštujemo milo mater svojo slovensko, naj Vam je to očiten dokaz, da belo nedeljo zvečer smo imeli kratkočasne slovenske igri v našem gledišču: „Dvoboj“ in pa „Raztresenca.“ Igrali so gospodi uradniki in pa dve domače gospodični, posebno všeč je poslušavcom bila druga igra. Prihodnji četrtek, 15. maja, zvečer pred sejmom bojo nas razveselili spet z drugo igro: „Matiček se ženi.“ Ali ni to veselo? Pokažite tudi Ljubljancem spet enkrat, da pod v gledišču „sind die Breter, die die Welt bedeuten!“

Iz Vrem na Notranjskem 29. mal. travna. A. M. *) Ravno ob mlaji, ko se je vreme preobrnilo v burjo in dež, nas je iz vremske doline mnogo ljudi šlo, eni po drv, drugi po frašče na goro vremsko. Pri tej priložnosti sta bila šla tudi dva brata iz famelske soseske na goro frašče seč; ko sta popoldne že naložila, peljeta čez Gaberk domú; mlajši brat, kakih 30 let star, drži voz, da bi ga burja ne zvrnila, starejši oženjeni brat že dobro priletel, pa goni krave. Al huda burja na Gaberku zvrne voz frašča na mlajšega, starejši hitro odvezava verige, da bi brata rešil, ali že zagleda brata mrtvega pod vozom; nekaj od žalosti, nekaj pa od mraza in slabosti tudi njega zažene burja kakih 20 sežnjev od voza in tako tudi ta žalostni konec ondi stori. — Tudi pri nas je slana precej veliko škodo naredila, posebno orehe nam je poparila; češplje so lepo cvetele, al ravno v cvetju jih je osmodila, tudi po nogradih nam je precej škode naredila, posebno mlade trte od prvega do tretjega leta nam je oklestila. Če se nas mili Bog usmili in nam vendar ostalo obvaruje nesreče in hude ure, se ga veselimo vendar še kakošen kozarček spiti. Za zdaj pa z Bogom.

Iz Dolenskega. ☉ Ni davno, kar se je neka lepa pravica iz metliške okolice svetu odkrila, toda žalibog tudi pri nas nimamo preiskrenih šolskih prijatlov. Učiteljstvo se ravno po nečimrnosti neredno izplačuje; ces. kralj. šolski zaklad se menda s tem ne podpira, da bi se polovica kazenskih denarjev njemu dostavljala; na uloge zarad lenega, skoraj bi rekel, svojevoljnega izostajanja iz šole se mnogokrat še odgovor ne dobi; predpostavljeni v šolo le po malo hodijo, in tako dobra reč trpi. — Tudi to se nam, v primeri z novo postavo za vdove uradnikov, nepravilno zdi, da bi ne imele vdovice učiteljev podpore pričakovati, katerim

*) Ker ta dopis popisuje ravno to, kar ste nam g. F. B. pisali včeraj iz Senožeč. ne bote zamerili, da tega vzamemo, ker je že uni teden stavljen bil. Vred.

je mož kaj malega zapustil, kar si je s trdom prihranil. Zakaj bi vse učiteljstvo postavne penzije ne dobivalo? Po tem takem se vsak učitelj mora truditi, da še pred svojo smrtjo vse požene, kar ima, da potem vdovica brez podpore ne ostane. Namesto podpirati take učitelje, ki so v izgled občini varčni, se le dobro podira. To je žalostno!

Iz semiške tehantije. Mnogokrat so nam drage „Novice“ že kako veselico iz naših krajev naznanile, zgubljence ljubeznjivo svarile in marsikterega tudi na pravo pot pripeljale, ker njihna beseda je ginljiv glas svarivne, odkritosrčne, pa zato vendar ljubeče matere, ki tudi zgubljene sinove rada v milo svoje krilo nazaj sprejema. — Res se je bilo v veliko našo žalost nekoliko domačincov tako dobrega slovenskega kruha preobjedlo, da so nazadnje matere svoje in Boga pozabili, ter obedvoje skoraj čez prag sunili. Oni so kakor napuhjeni angelji hotli več znati kakor Bog, in protiviti se njegovi previdnosti, ki je našo narodnost ustvarila. Pozabili so težav in muk materinskih, prizadetih v njihni mladosti, odstranili se ošabno od pametnega uvidjenja, da so to, kar so, po Bogu podeljeni narodnosti in nepoplačljivem trudu in bridkih žulih svojih staršev dosegli, katerim so pa nazadnje hrbet obračali in kar je najhuje, da so v svoji slepoti ali hudobii podpirani od hudobnega duha ednaki dolgovratnim pa brezpametnim goskam gagali: „Ach mit dieser Halbmenschensprache! ach wir vertragen es nicht mehr, wir! wir! die an der deutschen Muttersprache gesogen haben!“ In vendar veliko čudo se je že godilo. Mnogi taki, ktere je ptujščina tako omamila, da se samega v svojem kaosu zastopili niso, zdaj od „deutsche Mutterbrust“ molče in le bolj Gundulića občudujejo, ter prebirajo naglo poprej po njih tako imenovano „Wortarmuth“ slovenskega jezika, prepevajo tudi pri sladkem vincu slavjanskih trt mile pesmice Prešerna, Vodnika in drugih, ktere so bili poprej omamljeni pozabili. — Pa odpustimo jim spokorjenim, ker to je keršanska dolžnost in dober dokaz, da slovenski kruhek je sladek! — Med tem pa napreduje v okrožji našega lepega in največjega ženskega spola že davnej slovenščina tako navdušeno, da nam srce vesolja skače. Brez strupa slovenskih romanov se slišijo očitno na ulicah iz milih in rudečesladkih ustnic največjih gospé prijazni in ginljivi slovenski nagovori in pozdravi; one prebirajo slovenske časnike in slovenske bukve domá svojim družinam, v senci košatih dreves na hladni tratnici, ob bistrih vodah in studencih se napajajo s prekrasno slovensko poezijo, in govore tako milo slovenski, da se domorodcu vesolja solza utrinja, protivniku pa misel prebude: „Ach wohin jetzt mit uns, selbst das schöne und gebildetste Geschlecht befasst sich mit dem Slovenischen!“ Le tako naprej dragi narod semiške okolice! Ako letos nas tudi vinska kaplica ne bo kadkad upijanila, zato pa če nas napajati in krepčati sreča in napredovanje slovenskega naroda, sladki slovenski glas našega lepega spola! Bog že vé, kaj da dela.

Iz Metlike 1. maja. * Mila slovenščina počasi svojo glavico tudi pri nas iz ledú ptuje kulture vzdigovati začena ravno tako kakor spomladanske cvetice po komaj prošlem snegu. Bog daj, da bi se od dné do dné krepčale in pogumniše vzdigovale! Za domačo reč neprecenljiva dobrota bi bila narodna čitavnica tudi pri nas v Metliki, za ktero utemeljenje se posamezni glasi vzdigujejo, al dozda bili so ti glasi le glasi v puščavi, ker tudi brez tacih možakov tukaj nismo, katerim je nemščina „eldorado“, akoravno jo lomijo kakor vaši gorenski Cimbrji. Al žali Bog, dokler bo nerodnost nosila veliki zvonec namesto narodnosti, neče bolje biti. — V naši uradni je še vse po starem. Ni nam znano, da bi bila ministerska beseda od 15. marca že začela meso postajati.

Iz Šiške 2. maja. J. P. — Kdor po svetu gré, marsikaj skusi. Potovaje unidan po Ogerskem sem prišel v Šopron (Oedenburg) in Kisek (Güns). Prelepi kraji so to;

okoli se vidijo nogradi in vrta, da je veselje; ni čuda tedaj, da tudi mi Ljubljančani si tako radi naročujemo sadnih drevesc odtod, in da vselej smo ž njimi prav zadovoljni. Dobro bi pa bilo, da bi v te kraje mi pošiljali naše nemškutarje, da bi jih tu precepili v poštene ljudi. Tudi v tukajšnih krajih je veliko veliko Nemcov; al nobeden ne črhne o tistem „Deutschthum-u“, s katerim naši vseljenci ali domači renegati noč in dan rogovilijo. Nemeec in Madjar tu mirno brez prepira živita, in ne ena roka se ne predrzne, da bi pisala kadaj zoper pravice madjarske narodnosti. Madjar stoji kakor hrast za svoj narod in Bog ne daj, da bi ga kak Krautheimer nadlegoval! Na Madjarskem se vsak Madjara spozná in menda ni enega takega iznevernika kakor jih imamo pri nas na kupe. Kaj bi pač ondi taka šalobarda djala, ktero so prosti starši na Krajskem rodili in ki se s kranjskim kmetom najbolj kruh služi, da se dela pred ljudmi za „Dunajčana“! — Sploh so Ogri z vsakim človekom prav prijazni, ptujca dobro in dober kup postrežejo. — Kako dobra šola po kmetih ljudstvo omikuje, sem se veselo prepričal v neki vasi, ko me je šolska mladina srečevala; vsak fantič in vsaka deklica me je prijazna pozdravljala z „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Kako da so vaši otroci tako priljudni? — sem vprašal nekega moža. „Imamo za mladino prav skrbnega fajmoštra in pa pridnega učitelja“ — mi je odgovoril in s tem mi vse povedal.

Iz Ljubljane. Z. — Tukajšna katoliška rokodelska družba je imela 8. dné t. m. svoj 7. letni zbor, pri katerem je nevtrudljivi vodja, družbi tej res pravi oče, gosp. prof. dr. Vončina, v obširnem govoru naznanjal družbeno vedenje preteklega leta, iz kterege posnamemo sledeče črtice: Stopilo je lani v to družbo 94 rokodelskih pomočnikov; 35 tukajšne domače družbe, 53 pa unanjih družb jih je dalje potovalo zavoljo pomanjkanja dela, in zdaj jih družba še šteje 93. Med njimi je 57 Kranjcev, 24 samo Ljubljančonov, drugi so pa iz domačih in 3 iz ptujih dežel. Po rokodelstvu je največ čevljarjev, krojačev, mizarjev in ključavničarjev, za njimi pa bukvovezov, nožarjev, mareljarjev, jermenarjev, sedlarjev, pilarjev, pasarjev, lončarjev, pleharjev, pekov, puškarjev, vrtnarjev, zvonarjev, rokovičarjev, dimnikarjev, tiskarjev, stolarjev, tapetarjev, urarjev, kolarjev in strdeničarjev. O obnašanju njih je gospod vodja razodel polno zadovoljnost; pa res se tudi vidi v občnem življenju, kako ta družba lepo omikuje vse njene ude. Oni so različnih rokodelstev, stanov in narodov, pa so si zvesti prijatli, vsi enega duha in namena za povzdigo svoje družbe — razprtije ni nikoli čuti med njimi. Vsak večer se obilno zbirajo, se počteno razveseljujejo, čitajo bukve iz svoje že zlo pomnožene bukvarnice in pa tudi 8 časopisov, med kterimi so 4 slovenski. Za duševni poduk skrbi zraven gosp. vodja še 5 drugih gospodov v slovenskem in nemškem jeziku. Uči se: keršanski nauk, duhovno in svetno petje, brati, pisati, spisovati, računati, risati in zemljopisje. Udje imajo tudi družbeno hranilnico, v ktero se je vložilo pretečeno leto 632 gold. 90 kr., — od začetka do zdaj pa v 1029 vlogah 4122 gold., od kterih se je 3633 gold. zopet izplačalo. — Pomenkvalo se je potlej v današnjem zboru o tem, kako da bi se pomnožilo premoženje te občno koristne družbe, da bi se lahko preskrbovala z vsem sama. H koncu je neki gospod sporočil javno zahvalo v imenu ljubljanskih rokodelskih mojstrov gosp. vodju za njegov veliki veliki trud, pa tudi vsem drugim dobrotnikom, ki družbo z blagim srcem podpirajo. Naj bi jih vsaki dan več bilo!

Iz Ljubljane. Prejeli smo na „Eingesendet aus dem Lande der Cimbern“ v 150. listu „Laibacherce“ sledeči odgovor, naj ga pošljemo v Trzeč pisatelju onega hieroglifičnega „Eingesendet-a.“ Tako-le se glasi:

„Tisti, ki noče Cimber biti“, se zares po svoji krvi nikdar ni močno gibal na sladek smeh, temveč na grenek sarkazem; in v tistem sarkazmu, ki pa pri poslušavcih ali čitateljih večkrat rodi smeha na kupe, je bil pisan znani

„monolog“. Odgovornik iz Cimberske dežele v 105. listu „Laibacherce“ ni razumel duha tistega „monologa“; dobro pa ga je spoznal dopisatelj iz Tržiča v 20. listu „Novic“, zatoraj je tudi jasno kot beli dan dokazal, da večina Tržičanov ne vozi nikakor za malo pešico tistih, ki hočejo po sili biti sorodni z nekdanjimi sirovimi, divjimi, kosmatimi, pa po Rimljanih potolčenimi Cimbri. Pisatelj „monologa“ je res mnogo pisal v sedanji visoki nemščini, zraven pa tudi v izobraženi slovenščini, ker je želel svoj narod podučiti, pa tudi ptujcom od tega naroda in njegove zemlje in rodovine kaj vedeža dati. — Če pa pisatelj „monologa“ je nemškega imena, mora odgovornik iz cimberske dežele to sam bolje vedeti, ker ga je tisti v grajšinskih bukvah od začetka pisal po nemški obliki; sicer pa je nemško ime šola pod Ljubeljem kdaj bolj napačno pisala kakor pa fara pod Triglavom. Bodi si, da je pisatelj „monologa“ izprva nemške rodovine (zakaj njegov preded je bil rojen Nmec, prebabica pa že prava Slovenka), vendar ni cimberskega plemena, ki je v starem času prišel iz jutskega polotoka, in potolčen bil poleg Pada in Rodana, ampak je bavarskega rodú, ki je še zdaj razširjen med Donavo in Dravo. — „Monolog“ res ni bil pisan v cimberskem, nikomur več znanem jeziku, ampak v obliki in besedi, kakor se je kdaj slišala in govorila v Tržiču; pisatelj „monologa“ pa bi vošil, da bi bila zdaj šola že toliko izobrazila vse Tržičane, da bi ne bilo več slišati „maticé“, „ščire“, „gvale“, „vova“, „muše“, temveč „matike“, „sekire“, „glave“, „vola“, „muhe“; da bi se tudi beseda ne zavijala in ne potegovala več tako neprijetno, da bolj tanke ušesa ne prenašajo lahko. — Pisatelj „monologa“ je zadosti dal spoznati, kako da se je Tržič v poslednjem času izobrazil in kako da napreduje v raznih obrtnijah; za tisto preobraženje pa, menim, da noben pravi Tržičan ne vé, kakoršno mu „pisatelj iz cimberske dežele“ prilastuje, ker ponuja iz Tržiča obleke iz zverinskih kož in glav z dolgimi ušesi!! — Če pa odgovornik iz „cimberske dežele“ pisatelju „monologa“ zavoljo njegovih slovenskih spisov ponuja častno mesto „in der Walhalle“, bi mogel pomniti, da le nekdanjim praznovernim in sedanjim malovernim Nemcom je znana „Walhalla“; Slovani pa so vedili za svetlo nebo in za veseli raj, in za tisto, samo da v veliko lepši in bogatejši podobi, vedó še dandanašnje čase. „Walhallo“ tedaj radi prepuščamo zastopniku „cimberske dežele“, ker po nji toliko hrepení, in ker zdaj zdaj utegnemo v „Allgemeine Zeitung“ brati, da izdelujejo za-nj še kotič v nji, kamor bojo postavili podobo njegovo, ki bo čelo namesto z lavorovim vencom okinčano imelo s povito „Allgemeine“, „Triesterco“, „Prešo“ in „Ostd. Pošto“. — Toliko na „Eingesendet“ — und dadrum keene Feindschaft niche“.

Iz Ljubljane. (Tedenske drobtine pobrane z nekterih časnikov nemških). „Pressa“ je iz Ljubljane pisala te dni, da se protestantska tukajšna srenja že več časa tako hudo kavsa in ravsa med seboj, da je celó državnega ministra prosila, naj pošlje komisijo za preiskavo. Kakor se iz dopisa vidi, je gosp. Heiman s svojo strančico contra svojega g. fajmoštra Elze-ta. Tedaj celó med sabo nimajo mirú in sprave! — Kako strašen trn v peti je znani koterii Malavašičeva brošurca „Krain und das Deutschthum“, je pokazala te dni spet „Tagespošta“; živa resnica, enkrat tudi v nemškem jeziku po svetu poslana, je koterijo tako poparila, da ne eden si ne upa njenih dokazov dotakniti se, in da se vsi le čudijo, kako je mogoče, da en sam „Bader“ je v žakel djal tri „dohtarje“, ki se ne morejo prečuditi, da njih, ki celi teden lenobo pasejo in nič družega opraviti nimajo kakor časnike po žepih nositi in prebirati, je pomandral človek, ki ima le v nedeljo čas ongaviti se s žurnalistiko! — „Laibacherca“ je unidan prinesla, čudo golemo! celi govor Tomanov; al pritaknila mu je opazko Kurandovo iz „Ostd. Pošte“, češ, da dr. Toman ni raz-

umel Kuranda-ta!! Celó take burke si upa „Laibach.“ vrednik na mizo vradnega krajnskega časnika postavljati! — Včerajšna „Pressa“ je prinesla iz Tržiča „Originalcorrespondenz“ proti poslednjemu dopisu iz Tržiča v „Novicah“, — kaj pa je hotla reči, nam nobeden, ki smo jih prašali, ni mogel povedati; samo otrobe je vezal mož, ki je to pisal, in s tem spet pokazal, da je res le v tri nemške klase hodil; kje se bi bil tedaj slovenščine naučil? Ker se nam prazne slame ne ljubi mlatiti, jo vržemo v škoporeznico in gremo dalje k „Triesterco“, ki tudi ni celi teden molčala in je na drobno razodela svetu pravdo, ki jo imajo nekteri mestjani iz Kočevja zoper svojega kantonskega predstojnika, ki so ga prišli v Ljubljano k gosp. deželnemu poglavarju tožit. Čigavo je pravo, bo gotovo natančna preiskava pokazala. Mi nimamo nič zoper to, da se tudi take reči razglasijo; al to je le nov dokaz, kakošno polje obdelujejo dopisuni naši zmiraj.

— Veliki sejm ljubljanski je bil dober; barantija je bila dosti živa; tudi kramarji so zadovoljni bili. Živine, goved in kónj, je bilo čuda veliko, in marsikter lepo rejen rep vmes; pa je tudi cena goveje živine bila neznano visoka; juda iz Laškega je bilo dokaj, ki lahko podražuje ceno, ker ima srebro, mi pa papir; cent najlepših volov so plačali tudi po 36 gold. nov. dn. Tisti, ki meso kupujejo, se vé da tožijo o dragini, tisti pa, ki živino redé z velikimi davki, drago mrvo itd., vendar ne vtaknejo veliko dobička v žep. Mi Ljubljančani, čeravno memramo, moramo še zmiraj Boga hvaliti, da bolji kup živimo kakor prebivavci družih enacih mest. V Gradcu je meso po 26 krajc. funt sedaj, — in vendar gornja štajarska dežela ima živinorejo toliko, da smo mi Kranjci reveži memo nje.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. (Iz državnega zbora). 6. dan t. m. so se v zbornici poslancov začele obravnave o državnih stroških za letošnje leto. Prvo je prišlo na vrsto to, kar Njih veličanstvo cesar za se in za svojo rodovino potrebuje. Brez vsega besedovanja je enoglasno bilo potrjeno 6 milijonov 127.200 gold., kateri znesek v primeri z drugimi vladarji nikakor ni prevelik; ravno tako tudi brez vsega ugovora je bilo potrjeno 72.900 gold. za cesarjevo kancelijo. Al precej živi pomenki so se pričeli pri stroških za državno svetovavstvo. Nekteri govorniki so rekli, da zdaj, ko imamo odgovorno ministerstvo in državni zbor, ne more več biti še to svetovavstvo, ktero je le takrat na pravem mestu bilo, ko Avstrija ni bila ustavna; gosp. minister Lasser je zagovarjal potrebo tega svetovavstva za upravne (administrativne) reči. Konec tega pretresovanja je bil, da je zbor od preloženih 186.000 gold. odbil 43.319 gold. in tedaj dovolil le 142.680 gold. za te gospode svetovavce s tem pristavkom, da se to svetovavstvo prenaredí kmali tako, da se ujema s sedanjo državno osnovo.

Drugi dan, 7. t. m. so se nadalje pretresovali državni stroški in brez besedovanja je zbor potrdil 62.540 gold. za skupne potrebe ministerstva. Potem so prišli stroški na vrsto, ki jih ministerstvo unanjih oprav ima za različne plačila njemu podložnih uradnikov, poročnikov itd. Tù pa se je unela živa beseda. Poslanec Kuranda poprime besedo in zahteva od ministra unanjih oprav, naj državnemu zboru najpoprej pové, ktere politike se drží ministerstvo o unanjih zadevah, ker zbor ima pravico to zvediti sedaj, ko določuje dнарne zadeve: kako je z Nemčijo, kako z Laškimi? Po kratkem uvodu o nemških zadevah gospod Kuranda že vès gorí za Frankobrod, ter pravi, da avstrijski zastopniki morajo na svojem mestu v Frankobrodu biti (levica kliče: pravo!). Potem hvalo poje možém, ki so leta 1848 v Frankobrodu bili, da so obvarovali razdor med Avstrijo in Nemčijo, ktereга zahteva dandanašnji neka strenka. Po popisu preteklih žalostnih let, ko je Avstrija